

PSL – Nieuws

Een uitgave van de Paddenstoelenstudiegroep Limburg

2018 J25 nr 1 januari

Colofon

PSL - Nieuws is een uitgave van de Paddenstoelenstudiegroep Limburg. Deze studiegroep is een onderdeel van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg te Roermond.

Het PSL - Nieuws komt 2 tot 4 maal per jaar uit (afhankelijk van het aanbod aan artikelen). De doelstelling van deze nieuwsbrief is om publicaties mogelijk te maken over paddenstoelen en aanverwante zaken. Ook willen we veldwerkers en niet-wetenschappelijke mycologen in de gelegenheid stellen om hun bevindingen te rapporteren.

Redactie: Reimund Salzmänn, Henk Henczyk en Olaf Op den Kamp.

Eindredactie: Reimund Salzmänn.

Druk: Cpf XL, Landgraaf.

Graphische vormgeving: Reimund Salzmänn.

Foto voorkant: *Trichia persimilis* Goudgeel draadwatje Kranenbroek Echt 2017.08.19 Finy Salzmänn-Wolfs

Foto achterkant: *Trametes suaveolens* Anijskurkzwam GaiaZOO 2017.10.02 Reimund Salzmänn

Aanwijzingen voor de auteurs: Artikelen dienen in de regel niet groter te zijn dan 6 pagina's. Indien er redenen zijn om een artikel uitgebreider te maken, dient de auteur hierover overleg te plegen met de redactie. De teksten kunnen worden aangeleverd per e-mail of USB-stick. Auteurs ontvangen geen drukproeven. Kleine wijzigingen in de tekst mogen door de redactie worden aangebracht zonder overleg met de auteur. Plaatsing van de artikelen hoeft niet te betekenen, dat de vermelde meningen en gegevens het inzicht van de redactie weergeven. Overname van de artikelen en/of illustraties is alleen toegestaan na toestemming van de redactie.

Artikelen kunnen gestuurd worden naar:

Reimund Salzmänn Kloosterweg 5, 6301 WK Valkenburg a/d Geul.

email: reisalzmänn@gmail.com.

Inhoud

Winterprogramma 2018	3
Nieuw voor Limburg. PSL werkgroep myxomyceten. <i>Marc Houben</i>	4
Buitenlands werkweekend in Simonskall Noord-Eifel van vr. 13. tot zo. 15. 10.2017. <i>John Hannen</i> ...	7
De Krijt witte plooi parasol – <i>Leucocoprinus cretaceus</i> in IVN tuin Steinerbos. <i>John Leclair, Jo Bollen</i>	11
Een tropische verrassing in Geulle: de Traliestinkzwam – <i>Clathrus ruber</i>. <i>Jo Bollen</i>	12
De 'prehistorie' van de Paddenstoelenwerkgroep. <i>Piet Kelderman</i>	14
De Bruine aardtong (<i>Microglossum rufescens</i>) nu ook in Limburg gevonden. <i>R. Salzmänn</i>	17
Jaaroverzicht excursies 2017. <i>Henk Henczyk</i>	21

Winterprogramma 2018

do. 19.00 – 22.00 uur Ons Home te Stein

2018.01.11 do. Nieuwjaarsborrel

2018.01.25 do. Presentatie: Trilzwammen

Rei

2018.02.03 za. Winterexcursie

2018.02.08 do. Practicum met Jo

Jo

2018.02.11 – 2018.02.17 Carnavalvakantie

2018.02.17 za. Genootschapsdag NHGL Roermond

2018.02.22 do. Presentatie: Boomveiligheidscontrole en paddenstoelen

Angeline

2018.03.08 do. Practicum met Jo

Jo

2018.03.22 do. Presentatie: Ascomyceten

Jan Delsing

2018.04.01 Pasen

2018.04.05 do. Presentatie: Tricholoma

Henk Henzcyk

2018.04.19 do. Presentatie: Myxomyceten

Mark Smeets

2018.04.28 za. – 2018.05.06 zo. Meivakantie

2018.05.10 do. Hemelvaartsdag presentatie: Soortbegrip in de Mycologie

Rei

2018.05.12 za. Voorjaarsexcursie

2018.05.17 do. Parcticum met Jo

Jo

2018.05.24 do. Startvergadering

2018.06.02 za. Excursie

Nieuw voor Limburg

Collaria lurida

Groot kraagkroeskopje

NMV 0909040

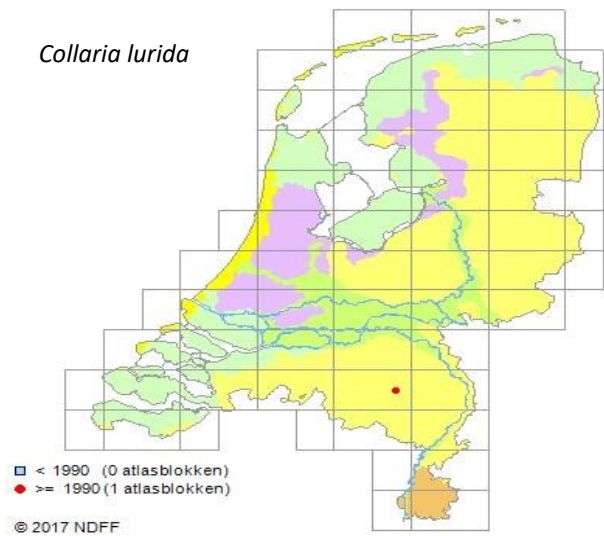
PSL werkgroep myxomyceten Marc Houben Geleen marc.houben@home.nl

Deze soort is in 1995 voor het eerst gevonden in Nederland in het Coovels Bos. De Limburgse vondst is het 2e uurhok in Nederland waar deze soort voorkomt

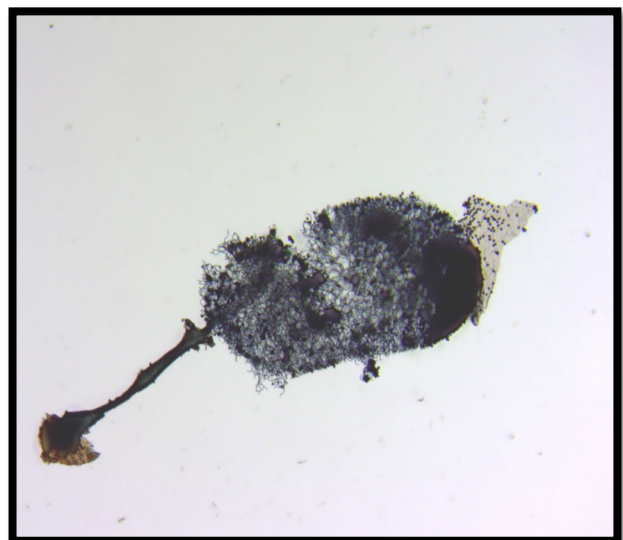
De Limburgse vondst is gedaan tijdens het 1000-soorten weekend in de Maasduinen. Op een omgevallen stam van een Grove Den werd deze soort samen met een 8-tal andere soorten *Myxomyceten* aangetroffen. De determinatie werd uitgevoerd door Hans en Plonie Overstegen.

Het op naam brengen is niet eenvoudig. Het kraagje (Collarium) is niet altijd duidelijk te zien. Hierdoor is verwarring met *Comatruchia*-soorten mogelijk. (Sommige auteurs beschouwen *Collaria* als een onderdeel van het geslacht *Comatruchia*). Ook sommige *Lamproderma*-soorten lijken er op, maar de vorm van het capilitium is anders.

Collaria lurida

foto's Marc Houben

2e vondst in Limburg

Lycogala exiguum

Kleine boomwrat

NMV 0929050

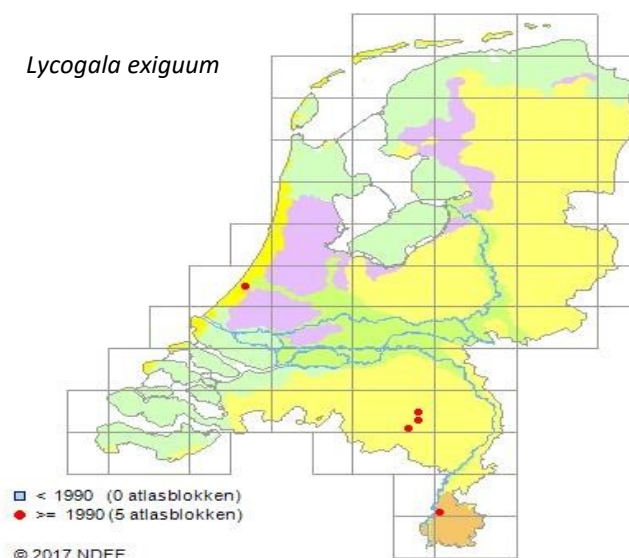
PSL werkgroep myxomyceten Marc Houben Geleen marc.houben@home.nl

Deze soort is in 1995 voor het eerst in Nederland herkent. Naar alle waarschijnlijkheid zijn vroegere vondsten allemaal als de Gewone Boomwrat (*Lycogala epidendrum*) genoteerd. Tot nu toe zijn slecht 7 km-hokken met deze soort bekend.

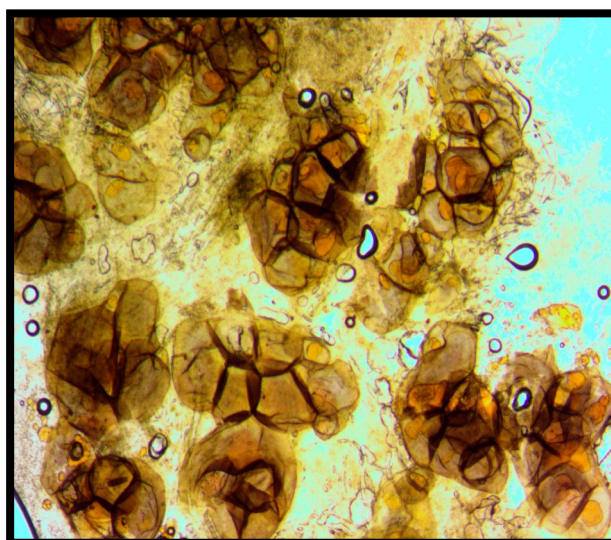
In Limburg is de soort in 2004 voor het eerst gevonden. Het kilometerhok is gelijk aan dat van de vondst van 2017.

Als Boomwrat (*Lycogala*) is de soort in het veld goed te herkennen. De donkere schubjes zijn een sterke aanwijzing dat het niet de Gewone Boomwrat is. De sleutel van Hans van Hoof in Coola 2014 57(1) 2-6 biedt dan uitkomst. De scherp begrensde kamers (microscoop!) zorgen voor zekerheid.

Lycogala exiguum

foto's Marc Houben

2e vondst in Limburg

Arcyria marginoundulata

Golfrandnetwatje

NMV 0902150

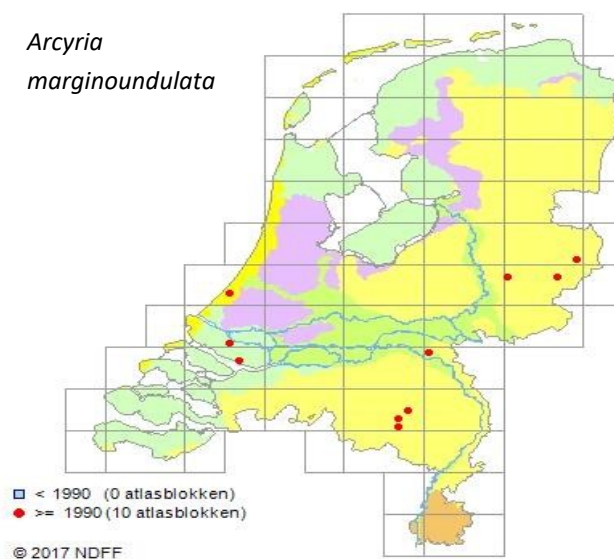
PSL werkgroep myxomyceten Marc Houben Geleen marc.houben@home.nl

De soort is voor het eerst beschreven in 1983 in Japan. De eerste vondst in Nederland is gedaan in 2001. Kenmerkend voor alle Nederlandse vondsten is het substraat: oude Elzen-katjes. In het totaal is de soort in Nederland tot nu toe in 10 uurhokken/14 km-hokken gevonden. In het buitenland is de soort ook gevonden op oude Kastanje-katjes, vaak wel na opkweken in een vocht-kamer.

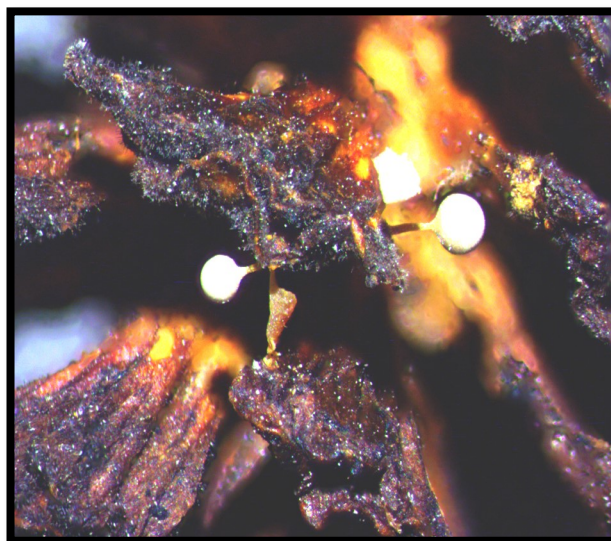
De sporangia zijn klein (ca. 1 mm lengte) en de doorsnede van het sporenkapsel is ca. 0,2 mm. De lengte van de steel is 1 tot 4 maal de diameter van het sporenkapsel. De rand van het 'schoteltje' (overgang tussen steel en sporenkapsel) is gegolfd. In het veld is dus een loep nodig om de soort te vinden. Het substraat in combinatie met de bovengenoemde kenmerken zorgen ervoor dat verwisseling met andere soorten bijna niet mogelijk is. Maar controle met de microscoop is noodzakelijk.

In Limburg is deze soort voor het eerst gevonden in het Bunderbos (op de verspreidingskaart niet vermeldt). Gezien de kleine afmetingen zal deze soort vaak over het hoofd zijn gezien.

Arcyria marginoundulata

foto's Marc Houben

Buitenlands werkweekend in Simonskall Noord-Eifel van vr. 13. tot zo. 15.10.2017.

John Hannen Herten

jj.hannen@live.nl

Ondanks alle bijgeloof verliep de reis, vrijdag de dertiende, naar de Noord-Eifel voorspoedig. Wij, Jan Delsing en ik, stonden even voor elf uur op de parkeerplaats voor hotel Wiesengrund in Simonskall. Dit plaatsje van enkele

foto John Hannen: zoeken op een zonnige helling

woningen, hotels en een café ligt in een dal geheel omgeven door bossen. Het dal is uitgesleten door het, nu rustig kabbelend, riviertje de Kall. Ook Finy en Reimund arriveren en we zien ook de auto van de organisator Henk al staan. Voor een kop koffie gaan we naar café Kern iets verderop. Hier arriveren ook spoedig: Jos, Gerard Theuns, Irmgard en Martin. Henk heet allen welkom en legt in grote lijnen uit wat de plannen zijn. Daar we compleet zijn, Mark Smeets komt vanavond pas, vertrekken we voor onze eerste excursie.

Tussen ons hotel en het VVV-gebouw ligt een brug bewaakt door een beeltenis van Johannes van Nepomuck, de heilige, die nadat hij was gefolterd en verdronken, weer boven is komen drijven omgeven door vijf sterren. We buigen links het pad omhoog en de eerste paddenstoel die we zien is juist die soort die we dit weekend ontzettend vaak in alle maten en vormen tegenkomen: de Honingzwam. We hebben dan ook al meerdere houtzwammen als Platte tonder-, Gele korst- en Waaierkorstzwam gezien. Op het eerste plateau vinden we de Spikkelsteelslijmhoed die helemaal niet slijmerig is. In de berm van het weidje aan de andere zijde vinden we grote exemplaren van de Rimpelige koraalzwam en iets verder enkele Trechtercantharellen met hun opvallende steeltjes. Apart is ook de Gele stekelzwam in alle maten maar apart door zijn stekels. We vinden een voor mij niet als zodanig herkenbare zwavelkop namelijk de Zilversteelzwavelkop met zijn mooi geschubde steel. Enige discussie ontstaat over de Saffraanamaniet, zeker nadat iets verder de Narcissamaniet wordt gevonden. Amanieten zijn niet altijd even makkelijk blijkt later in dit weekend, waarbij sommige soorten zich niet netjes aan de in de boeken beschreven verkleuringen houden. Na vele exemplaren van de Asgrauwe koraalzwam vinden we ook de Witte en de Groenwordende koraalzwam, als men deze koraalzwam iets beschadigt verkleurt deze groen. Prachtige kleuren heeft ook het Schaapje. Nee, niet de vuilwitte paddenstoel, maar de mooie rups van deze nachtvlinder die hier rondkruipt.

woningen, hotels en een café ligt in een dal geheel omgeven door bossen. Het dal is uitgesleten door het, nu rustig kabbelend, riviertje de Kall. Ook Finy en Reimund arriveren en we zien ook de auto van de organisator Henk al staan. Voor een kop koffie gaan we naar café Kern iets verderop. Hier arriveren ook spoedig: Jos, Gerard Theuns, Irmgard en Martin. Henk heet allen welkom en legt in grote lijnen uit wat de plannen zijn. Daar we compleet zijn, Mark Smeets komt vanavond pas, vertrekken we voor onze eerste excursie.

Tussen ons hotel en het VVV-gebouw ligt een brug bewaakt door een beeltenis van Johannes van Nepomuck, de heilige, die nadat hij was gefolterd en verdronken, weer boven is komen drijven omge-

foto Reimund Salzmann Honingzwammen

Op de geur kan ook de Witte anijstrechtzwarzwam worden vastgesteld. Vanuit mijn ooghoeken neem ik ook een aantal mooie bladmosse waar als: Gewoon puntmos, Bleek dikkopmos, Rondbladig sterremos, Gerimpeld boogsterremos, Gesnaveld klauwtjesmos en het zeer aparte Boompjesmos, Struikmos en Thuja-mos. Rond een brandplek wordt een bekerzwam ontwaard, die later als Purperbruine brandplekbekerzwam wordt gedetermineerd. Jammer dat enkele paden door een shovel helemaal vlak zijn gemaakt waardoor zowel deze paden, zelfs de bermen helemaal onder de modder liggen en bijna geen paddenstoel meer is te vinden. Mooie soorten van deze dag zijn de Okergele en Rode korrelhoed, Purperbruine fluweelboleet en honderden Hazenpootjes op een veldje houtsnippers. Alvorens we gaan inchecken wordt de dag geëvalueerd op het zonnige terras van het hotel. Na het eten, waarbij Martin een aantal "Witzen" smakelijk

foto John Hannen Korianderzwam

wist te vertellen, zouden we gaan determineren. Echter tot onze verbazing heeft men hier een andere voorstelling gehad van determineren en plaatst men ons in een slecht verlichte zaal met schaterlachende vrouwen waardoor je elkaar nauwelijks kon zien en horen. Geweldige ambiance maar niet echt een sfeer om serieus te determineren. Desondanks gingen enkele diehards onverstoord door en brachten toch nog enkele soorten op naam.

foto Finy Salzmänn-Wolfs Paarse brandplekbekerzwam

een symbiose met deze bomen aangaat tot wederzijds welbevinden. Henk liet me de Stevige braakrussula proeven welke me niet meteen aanzet tot braken maar echter wel zo scherp smaakt dat het even lijkt of mijn tong in brand staat.

Net voor de picknick zie ik een spierwit klein zwammetje staan die ik Finy laat zien. Te merken aan haar moet dit wel iets apart zijn. Deze Kleine beurszwam wordt door haar in verschillende standen op de foto gezet. Na een korte wandeling bergafwaarts steken we de weg over en merken dat de temperatuur, vandaag 14 oktober, tot royaal boven de 22 graden is opgelopen, getuige enkele Kleine koolwitjes, een Atalanta en een Kleine vos die voor ons dwarrelen.

Het bos aan de overzijde is veel droger, omdat deze meer op het zuiden ligt. Toch worden hier enkele mooie

soorten gezien, zoals de Bruine schijntrechterzwam, waarvan het kleine hoedje in geen verhouding tot deze flinke zwam staat. Teruglopend naar het hotel merken we, dat we nog niet verzadigd zijn en na een “Kaffee und Kuchen” nemen we afscheid van Angeline en rijden naar de parkeerplaats iets hogerop langs de Kall naar het gebied dat bekend staat als het Mittleres Kalltal. Weer een totaal ander gebied met zeer hoge en steile rotsformaties waardoor aanvankelijk weinig paddenstoelen worden gevonden. Een prachtige sierlijke soort hier is de Langsteelfranjehoed. Ook de Porseleinzwammen op een dode tak boven in de boom krijgen de nodige aandacht van de fotografen. Bij het oversteken van de Kall halverwege verdwijnen de steile wanden en verschijnen meteen ook meer paddenstoelen. Op de bomen direct langs de Kall staan vele houtzwammen zoals de Platte- en Gewone tonderzwam, de Teervlekkenzwam, Donzige korstzwam, Dennenmoorder en iets verderop de Korianderzwam, die onmiskenbaar is vanwege de typische geur. Deze avond kregen we na het avondeten een iets beter verlichte en rustigere ruimte tot onze beschikking en er werd gezellig gedetermineerd tot in de kleine uurtjes. Zo'n leven zou ik jaren kunnen volhouden. Helaas komt aan alles een eind en na een stevig ontbijt werd gepakt en afgerekend in het hotel. Alles was reisklaar, maar toch bleven de auto's verder onaangeroerd daar we nog een flinke excursie voor de boeg hadden over de berg achter ons hotel. Inmiddels hadden Marrion, Nico en Fer zich

foto Reimund Salzmann Geweizwam

ook bij ons aangesloten. Daar we aanvankelijk hetzelfde pad als de eerste dag moesten lopen werden de door ons al eerder ontdekte “schatten” getoond aan het nieuwe drietal. Het mooie en droge weer van de afgelopen dagen heeft zijn effect gehad op vooral de hygrofane soorten. Er worden Amethystzwammen gevonden met een bleekbruine hoed die oppervlakkig niet meer als zodanig zijn te herkennen. Tussen het mos wordt het kleine maar toch opvallende Oranjegeel trechtertje gevonden. Ik wordt door Henk geattendeerd op een koolzwarte naaktslak; ik voel mijn bloed harder stromen en vraag me meteen af: “is het hem?”. Ik draai hem

foto Finy Salzmann-Wolfs

som en zie inderdaad de drie banen waarvan de buitenste zwart zijn en de middelste licht. Het is de Zwarte aardslak die in Nederland vrij zeldzaam is. Henk vermoedt waarschijnlijk nog niet welke vondst hij zojuist heeft gedaan. Gordijnzwammen zijn sowieso al mooie soorten, echter deze mooie roodbruine Vermiljoengordijnzwammen zijn werkelijk schitterend. Ik word gewezen op de mooie Gestreepte trechterzwam en thuis word ik er tijdens het nazoeken op gewezen, dat deze vrij veel voorkomt, terwijl ik tijdens de excursie dacht iets echt nieuws gevonden te hebben. We horen enkele honden blaffen en horen steeds meer blaffen tot we een optocht van meer dan 50 honden plus baasjes bergoplopend tegenkomen. Het zijn vrijwel allemaal Grosse Schweizer Sennenhunden waarvan de meeste netjes (tot mijn opluchting) zijn aangelijnd.

Iets verder langs het pad staan enkele mooie Peenrode melkzwammen en de altijd weer apart uitziende Groene glibberzwammen. Van de amanieten zien we de Vliegenschwam en de Grauwe amaniet. Er staat hier ook een prachtig zachtroze gekleurde Abrikozenrussula en Fer vindt bij het nader bekijken van het Boompjesmos een mosoortje. Een klein zwammetje, enkele millimeters groot, waarvan ook weer meerdere soorten van zijn te vinden. Onder de beuken vinden we de Beukenmelkzwam, precies zoals het hoort. Een makkelijke soort uit de moeilijke groep der parasolzwammen, is de Knolparasolzwam, die een knol heeft en een steel die rood kleurt bij beschadiging. Ondertussen is de temperatuur opgelopen tot ongeveer 25 graden en we besluiten om gezamenlijk afscheid te nemen bij een Kaffee & Kuchen bij Cafe Kern. Het was een zeer geslaagd weekend, waarbij ik een aantal nieuwe soorten heb leren kennen, aangeleverd in hapklare brokken in een ontspannen, ongedwongen en zeer gezellige sfeer. Indien dit mogelijk is zal ik een volgende keer zeker weer van de partij zijn.

foto Finy Salzmänn-Wolfs

2019 met de hele club naar Tasmanië ?

De Krijtwitte plooi parasol – *Leucocoprinus cretaceus* in IVN tuin Steinerbos.

John Leclaire Stein john.leclaire8@gmail.com & Jo Bollen Elsloo jo.bollen49@gmail.com

Tijdens de practicumavond op 3 augustus 2017 toonde John (eerste schrijver) ons een wit klokvormig paddenstoeltje van 20 mm groot, sterk bekleed met witte vlokjes. Mijn gedachte ging uit naar mogelijk een *Leucoagaricus*, totdat Marc Houben me attendeerde op een *Leucocoprinus* en wel door de puzzelvormige hoedbekleding. Maar omdat het om een onvolwassen vruchtlichaam ging bleef het hierbij.

Enkele weken later (31 augustus) tijdens de inventarisatie in het Steinerbos met Tonny, Giel, John en de tweede schrijver werd ook de IVN tuin bezocht en jawel hoor: daar was “onze vriend” weer. Enkele grote witte vruchtlichamen stonden gebundeld door het hekraster van de omheinde composthoop te pronken.

foto's John Leclaire

BESCHRIJVING VAN DE SOORT

Leucocoprinus cretaceus (Bull.) Locq.

Krijtwitte plooi parasol

in OPN95 als *Leucocoprinus cretatus* Lanzoni

Macroscopisch: Vruchtlichamen geheel wit. Hoed eerst klokvormig, dan uitspreidend tot 80 mm in doorsnede, de sterk verhoogde umbo iets geelachtig, oppervlak fijn radiaal viltig en sterk bezet met afwisbare witte vlokjes die later verdwijnen. Lamellen vrij, talrijk, wit, snede fijnvlokkelig. Steel : 110 x 6 mm, wit, jong sterk vlokkelig, later minder, boven de ring glad en iets geelachtig. Geur zwak naar camembert, oud iets visachtig.

Microscopisch: Sporen ei- tot citroenvormig, 8,1-9,7 x 6,2-6,5 µm, glad, kiemporie met vooruitstekende callus. Cheilocystiden variabel, clavaat, cilindrisch tot misvormd. Pleurocystiden ontbreken. Hoedbekleding bestaande uit puzzelvormige cellen die ons doen denken aan *Leucocoprinus birnbaumii* en *Cystolepiota pulverulenta*.

Vindplaats en verspreiding: Zoals eerder vermeld werd de soort aangetroffen in een opslag van compost. Deze was 2b x 3l x 1h meter en bestond uit bladeren van berk, beuk, haagbeuk, tamme kastanje en zomereik. De Krijt witte plooi parasol (*Leucocoprinus cretaceus*) blijkt een zeldzame soort. De verspreidingsatlas laat 11 vindplaatsen zien, waarvan er zich één in Limburg bevindt. Deze vondst is de tweede voor Limburg. Overigens werd tijdens de inventarisatie de soort ook aangetroffen op een wat verder gelegen composthoop. De soort is opgenomen in de Rode lijst als gevoelig. Vermeldenswaard is tevens de vondst (eerste schrijver) van de Compostcollybia (*Gymnopus luxurians*) op 7 september op bovengenoemde composthoop. Vruchtlichamen in dichte bundels, zelfs samengroeiend op één steel. Hoed tot 45 mm, fijn viltig, beige met roodbruine schijn, rand opwaarts golvend gekruld. Lamellen dicht open, beige met iets roze schijn. Steel 80x4-7 mm, cilindrisch tot iets plat, vezelig gestreept in de lengte gegroefd of verdraaid, beige. Geur onbeduidend.

Dankwoord: Marc Houben voor de tip en de controle van de Krijt witte plooi parasol.

LITERATUUR Arnolds, E. et. al, 1995. Overzicht van de Paddenstoelen in Nederland. NMV.

Arnolds, E. & van den Berg, A. 2013. Beknopte Standaardlijst van Nederlandse Paddenstoelen. NMV.

Bon, M. 1996. Die Großpilzflora von Europa 3 Lepiotaceae. IHW-Verlag Eching.

De Meulder, M. 1997. *Collybia luxurians* Peck nu ook in België. AMK Mededelingen. 97.4.

Gröger, F. 2014. Bestimmungsschlüssel für Blätterpilze und Röhrlinge in Europa Teil II. Regensburg. Jansen, A. 1991. Het Geslacht *Collybia*. Wetenschappelijke Mededelingen KNNV nr. 205.

Kelderman, P. 1994. Parasolzwammen van Zuid-Limburg. Natuurhistorisch Genootschap Limburg. Melick.

Een tropische verrassing in Geulle: de Traliestinkzwam – *Clathrus ruber*.

Jo Bollen Elsloo jo.bollen49@gmail.com

Tijdens de inventarisatie / wandeling, op 21 augustus 2017, in bos Elsloo en komende vanaf de stalen trap nabij de gemetselde duiker, raakte ik in gesprek met een jong stel uit Geulle. Door hun belangstelling naar de inhoud van mijn verzameldoos, enkele *Lepiota* 's en verwante soorten, zei MauriceJo ik heb iets voor jou. Deze kump van oet Gäöl, maar ik weet niet wat het is.... en toonde me op zijn gsm een foto van de Traliestinkzwam (*Clathrus ruber* foto 1). De Inkwiszwam (*Clathrus archeri* foto 2) is me al sinds 1979 bekend in Geulle. Inmiddels (t/m 2016) zijn van deze tropische vriend 1830 eieren en 1590 geopende vruchtlichamen geteld. Thuis gekomen werd gelijk een telefonische afspraak gemaakt met de voor mij bekende Geulse familie.

De dag erna waren, in hun fraai ingerichte tuin, 13 eieren en 5 geopende vruchtlichamen te bewonderen. Uiteraard werden ook enkele opnames gemaakt en herbariummateriaal verzameld van deze bijzondere zwam. Deze fructificeerde in een strooisellaag onder en tussen jonge schuiven van de inmiddels 30 jaar aanwezige Bamboestruiken. Overigens dateerde de getoonde foto van Maurice van 12 augustus.

BESCHRIJVING VAN DE SOORT

Clathrus ruber Pers.: Pers. Traliestinkzwam.

Syn.: *Clathrus cancellatus* L.

Deze buikzwam is verwant aan de Inktviszwam (*Clathrus archeri*) en behoort tot de familie *Phallaceae*. Het vruchtlichaam ontwikkelt zich ondergronds, later bij rijpheid verschijnt het aan de bodemoppervlakte. Het vuilwitte „duivelsei“ bereikt dan afmetingen van 33-38 (47) mm breed en 34-40 mm hoog. Aan de basis bevinden zich enkele witachtige myceliumstrengen. Bij rijpheid schuift, vaak in de nacht, een ballon- tot kroonachtig vruchtlichaam uit het endoperidium. De tralieachtige ribben maken als het ware grote, hoekige raten in het vruchtlichaam. Het sterk poreuze vruchtlichaam is erg bros en aan de buitenzijde rozeachtig. De binnenzijde is scharlakenrood en bedekt met donker olijfkleurige tot zwartachtige slijmerige glebaresten. Aasvliegen, aangelokt door de geur, zuigen deze substantie op met de hierin aanwezige sporen en zorgen voor de verspreiding van de sporen.

Deze paddenstoel is in het veld gemakkelijk te herkennen aan zijn bijzondere habitus en walgelijke geur. De soort is zeldzaam en is opgenomen in mijn herbarium bekend onder nr. 101. Tijdens de practicumavond op 24 augustus konden de aanwezige PSL-ers deze bijzondere zwam bewonderen, vanwege de geur buiten.

DANKWOORD

Aan Maurice voor het tonen van deze tropische verrassing.
En dank aan de familie te Geulle voor hun gastvrijheid.

LITERATUUR

Arnolds, E. et. al. 1995. Overzicht van de Paddenstoelen in Nederland. NMV.
Arnolds, E. & van den Berg, A. 2013. Standaardlijst van Nederlandse Paddenstoelen. NMV.
Bollen, J. 1999. De Inktviszwam *Clathrus archeri*. Al 20 jaar een trouwe gast in Limburg. PSL-Nieuws feb. 1999.
Bollen, J. 2002. De Inktviszwam *Clathrus archeri*. Al 20 jaar een trouwe gast in Limburg. Nat. Maanblad, april 2002.
Boomsliuter, M. 2011. De Traliestinkzwam: Toevallige gast of exoot?. Coolia 54 (3) 2011.
Breitenbach, J. & Kränzlin, F. 1986. Pilze der Schweiz. Band 2. Nichtblätterpilze. Verlag Mycologia Luzern.

Practicum met Jo

De 'prehistorie' van de Paddenstoelenwerkgroep.

Piet Kelderman Valkenburg piet-kelderman@kpnmail.nl

Op speciaal verzoek van de voorzitter hier het relaas van de studiegroep, zo ik die al mondeling beschreef op de bijeenkomst m.b.t. de uitreiking van mijn erelidmaatschap. Wat beduust, door wat mij die dag te beurt viel, is het mogelijk dat hetgene wat ik vertelde wat warrig overkwam en zeker op het laatst niet erg duidelijk was.

In PSL-Nieuws 1, 2016, pag. 4 staat dat drie natuurliefhebbers op een zolderkamertje een studiegroep voor paddenstoelen oprichtte. We zaten inderdaad vaker op dat zolderkamertje om het een en ander op een rijtje te zetten, maar het idee voor de oprichting vond toch in de Schinveldse bossen plaats.

Het zal in het paddenstoelenseizoen 1975-'76 zijn geweest, dat ik aangetrokken door een uitnodiging in een dagblad, geplaatst door het Genootschap afd. Heerlen, een excursie bijwoonde in de Schinveldse bossen. Ik trof daar een klein gezelschap aan die, aangetrokken door de mooie paddenstoelen, rondtrok door het bos, echter netjes op de paden blijvend. De gevonden soorten werden uiteraard aandachtig bekeken en besnuffeld, maar verder ging men eigenlijk niet. Mooi, maar namen kregen de paddenstoelen niet of amper.

Ik had al wat bekendheid met de fungi daar ik afkomstig was van een werkgroepje van de afdeling I.V.N. te Valkenbug die zich hiermee bezig hield. In feite ontstaan uit een klein groepje dat bezig was met het bestuderen van de 'bermflora' en in het najaar ook iets te doen wilden hebben en dat werden de paddenstoelen. Ik kwam dus niet zonder enige ervaring naar de Schinveldse bossen. Dat had men al snel in de gaten, zeker Wim Bult, die mij als het ware de leiding van de excursie opdrong.

De eerste die zich bij het genootschap een beetje bezig hield met paddenstoelen was Mej. Trees Blankenvoort, lerares op het Grotiuscollege te Heerlen, die het terrein waar ze woonde, zo goed en kwaad als mogelijk, had geïnventariseerd. Nu en dan bijgestaan door Wim Bult, schoolmeester lagere school en Jan Coonen, ondergronds mijnwerker. Eigenlijk mensen die zich voornamelijk bezig hielden met het bestuderen van vogels maar de fungi ook wel interessant vonden. Al snel kwam iemand tijdens de excursie in Schinveld met de suggestie voor het oprichten van een studiegroepje. Het voorstel werd in eerste instantie aanvaard. De volgende personen gaven zich hiervoor

direct op: buiten de eerder genoemde personen, Paul Bronnenberg, gepensioneerd ingenieur van de Shell in de Cariben, Ab Bouwhuis en Cor van Geel, beiden ingenieur op D.S.M. (Ab was trouwens een groot orchideeën kenner) en tenslotte Wiel Simons, elektrotechnicus op de mijnen en voorzitter van het I.V.N. te Voerendaal-Ransdaal. Hier kwam iets later nog bij Henk de Vries, tekenleraar te Brunssum en ondergetekende, reclame- en huisschilder. Enkele priesters die meeliepen zagen van deelname af. Zij waren tijdens de verdere excursies een last voor de rest, daar ze steeds met hun lange zwarte omhulsels zich wel buiten de paden begaven en bleven hangen in de aanwezige braamstruiken. De rest was nog steeds zo naïef om ons strikt te houden aan de waarschuwingsborden "blijf op de paden". Natuurlijk kwam al snel de vraag bij ons op: Wat hebben we eigenlijk voor literatuur? Iedereen had wel een paar kleine boekjes waarin eigenlijk weinig informatie stond. De kleine boekjes van Cool en van de Lek, van Nederlandse origine, waren wel leuk maar met veel te weinig soorten.

Het beste boekje waar we over konden beschikken was een uittreksel van het grote werk van Lange: Elsevier Paddenstoelengids. Maar erg frustrerend, de meeste soorten die wij vonden stonden er natuurlijk niet in. Die problemen hadden wij in Valkenburg in het begin ook. Na enige navraag bestelden wij toen het lijvige en dure boek van "R. Kühner en H. Romagnesi : Flore Analytique des Champignons Superieur". De Franse tekst was natuurlijk lastig en niet bevorderlijk en de gebezigde terminologie wat afwijkend, zo bleek later. Een toen zeer belangrijk determinerboekje kwam van de Oostenrijker M. Moser, Kleine Kryptogamenflore, Die Röhrlinge und Blätterpilze, 1963. Helaas, was dit boek al een tijdje uitverkocht en bij toeval kreeg ik het niet lang hierna toch in handen.

Bij voorintekening had ik het zesdelige Oostduitse werk van Michael/Hennig/Kreisel, Handbüch für Pilzfreunde' besteld. Maar moest toch nog tot 1978 wachten voor het eerste deel verscheen (het laatste pas in 1988!). De serie was echter de moeite van het wachten waard. In de Mycologie moet je eerst leren geduldig te zijn. Vooral door Wiel Simons kwamen de mijnsteenstorten onder de aandacht. Hij vertelde dat het op die afvalbergen vaak vol stond met paddenstoelen, ook als er elders niets meer stond. Mijnsteenstorten waren toen nog voldoende aanwezig, maar een vergunning om deze te betreden was een andere zaak. Op voorspraak van de DSM-ers en Wim Bult lukte dit uiteindelijk, maar wel onder strikte voorwaarden.

Wiel had gelijk. Het was op bepaalde mijnstorten echt sprake van een eldorado voor de Fungi. We keken onze ogen uit. We zagen b.v. Verfstuifzwammen (*Pisolithus arhizus*) foto 1 van wel 40 tot 50 cm hoog. Het heeft nog even geduurd voor we wisten wat het was. Het was in die periode dat Paul Verschuren, een gepensioneerd H.B.S leraar uit Roermond, zich bij ons aansloot. Het was een man met veel kennis en veldervaring, en iemand van de

oude stempel. We pikten hem iedere zaterdag bij het station te Heerlen op. Hij had al naam gemaakt met zeldzame vondsten rond zijn woonplaats. Een belangrijk "kenmerk" van Verschuren was dat hij van de meeste vondsten, meest *Russula*'s, een flinke hap nam, na eerst zijn gebit te hebben uitgenomen, om zo zijn smaakpupillen alle kans te geven. Soms waren dit hilarische momenten als het een bijzonder scherp smakende soort was. Wel nam hij vervolgens een flinke hap uit een homp wittebrood om alles weer te neutraliseren. Er stonden o.a. ook veel *Lepiota*'s foto 2 op de steenstorten, vooral die van de Emma- Hendrik te Brunssum, Wilhelmina te Terwinselen en Laura-Julia te Schaesberg. Van Paul leerde ik, dat je van iedere vondst, ongeacht het aantal keren dat je de soort vond, uitgebreid aantekeningen moest maken, goed drogen en zo mogelijk foto's maken.

Want op de meeste vondsten wisten wij geen naam te

plakken. We waren nog niet digitaal wat fotograferen betreft, dus een rolletje was zo vol. Daardoor werd het toen een dure aangelegenheid. Gedroogd materiaal met beschrijving, opsturen naar het Rijksherbarium, loste meestal niets op. Daar wist men het ook vaak niet en indien wel werd er de eigen naam opgeplakt, niet leuk natuurlijk. Later, toen ik met mijn *Lepiota*-boek was begonnen, was het Jan Coonen die vrijwel

iedere dag de storten afstroopte, vaak met Wim Bult en mij, die 's avonds nog de vondsten thuis bracht. Maar dit terzijde. Het was niet altijd koek en ei in de nog jonge werkgroep. Tijdens een geplande excursie in het Bunderbos, vooral bedoeld om mogelijk wat nieuwe leden te werven, weigerden enkele aanwezige genootschapsleden

om medewerking te verlenen aan dit plan. "De excursies waren uitsluitend voor leden van het Genootschap en niet bedoeld voor jan en alleman!" zo meenden ze. Het "elitaire" groepje vertrok naar links en enkele goedwillenden vertrokken met veel belangstellenden naar rechts en maakten er een mooie excursie van. We hebben de

anderen nooit meer gezien, jammer. Wij hebben trouwens nooit nieuwe leden de verplichting opgelegd lid te moeten worden van het Natuurhistorisch Genootschap voor deelname aan de studiegroep, hoewel men dit wel graag zag.

Met wat ups en downs is het ons altijd wel redelijk goed gegaan. Er ontvielen ons door sterfte soms belangrijke leden. Maar ook de kennis nam door de uitgebreidere literatuur gestaag toe. Een microscoop was eigenlijk onmisbaar geworden voor een goede en juiste determinatie. Toch waren er actieve leden die het liefst op de "Verschurensmethode" te werk gingen, macroscopisch dus. Zij waren de leden met veel veldkennis wat ook

onmisbaar was. Er werd altijd veel kennis opgedaan met het uitstapje naar het buitenland. Veel Russula's, Gordijnzwammen en Stekelzwammen hebben we mogen bewonderen en leren kennen in de Alpen. En niet te vergeten de weekendjes in de Eifel en het Sauerland. Voor de onderlinge band was dit erg belangrijk. Persoonlijk kijk ik hier met prettige herinneringen en veel plezier op terug.

Dit was het in het kort. Alle aanwezigen bij mijn jubileum wil ik langs deze weg nog hartelijk danken, niet alleen voor de aanwezigheid, maar ook voor de bloemen en andere prachtige dingen.

De Bruine aardtong - *Microglossum rufescens* nu ook in Limburg gevonden.

Reimund Salzmann Valkenburg

reisalzmann@gmail.com

In november 2014 werd deze aardtong voor het eerst in Nederland gevonden op een oud kerkhof in Zutphen. De tweede vondst dateert van Tweede Kerstdag 2015 op Vlieland in de berm langs de weg ter hoogte van de Kroonspolders¹. Tijdens de inventarisatie van ons kalkgrasland Nijswiller-Noord door de PSLhg (Paddenstoelenstudiegroep Limburg werkgroep hellinggraslanden) vonden wij op 11.10.2017 en op 08.11.2017 de Bruine aardtong nu ook in Limburg. Tot de aardtongen worden in Nederland 3 geslachten gerekend: *Geoglossum*, *Trichoglossum* en *Microglossum*². Zij zijn kensoorten voor oude, onbemeste en extensief beweide graslanden, hier door koeien. De vruchtlichamen van de eerste 2 geslachten zijn zwart of donker zwartbruin van *Microglossum* geel, maar nooit helemaal geel, olijf, groen of bruin en de sporen zijn permanent hyalien³.

Ons grasland Nijswiller-Noord is een wasplatenweiland, dus met meer dan 5 soorten wasplaten. Tijdens ons onderzoek, vanaf 2015, hebben wij hier 49 verschillende soorten graslandpaddenstoelen gevonden, waarvan er 16 soorten wasplaten met eigen NMV taxoncode, 2 soorten aardtongen, 2 soorten knotszwammen en verschillende soorten *Entoloma's* (de meeste vondsten moeten nog gedetermineerd worden) met als highlights: de Geelvoetwasplaat (*Hygrocybe flavipes*), de Grauwe wasplaat (*Hygrocybe irrigata*), het Kalkvuurzwammetje (*Hygrocybe calcephila*), de Zoetgeurende satijnzwam (*Entoloma ameides*), de Blauwe molenaarssatijnzwam (*Entoloma bloxamii*) en nu ook de Bruine aardtong (*Microglossum rufescens*). 23 soorten staan op de Rode List 2008 (47%)². Dit kleine, ca. 1ha grote kalkgrasland, in eigendom van Staatsbosbeheer, is dus van zeer hoge mycologische waarde en verdient daarom extra bescherming.

foto's Finy Salzmann-Wolfs

COLLECTIEBESCHRIJVING

***Microglossum rufescens* (Grelet) Bon 1970** **Bruine aardtong**

Syn.: *Microglossum olivaceum* var *rufescens* Gr. 1946 ; *Geoglossum olivaceum* Pers. 1796 ;
Leptoglossum olivaceum (Pers.) W.Phillips 1887.

Vindplaats: Kalkgrasland Nijswiller-Noord x/y = 194978/314093, 194978/314098.

Datum: 11.10.2017 en 08.11.2017

Herbarium: MIC 0640040 PSLhg 00091; MIC 0640040 PSLhg 00092.

Habitat: Ha 7.6 Graslanden op onbemeste krijthellingen (*Koelerio-Gentianetum*; uitsluitend Zuid- Limburg).

Groeiwijze: In groepen van 6 vruchtlichamen en gebundeld met 4 vruchtlichamen.

Literatuur: Voor de determinatie hebben wij de sleutel van Kučera 2017⁵ en de beschrijving op de France internetsite MycoDB⁴ gebruikt.

Macroscopie

De volwassen vruchtlichamen waren 50 tot 55 mm hoog, met een duidelijk afgegrensde, lancetvormige tong, die altijd korter was dan de steel, duidelijk gecompriemd, kaal en in lengterichting onregelmatig gegroefd. De steel was kaal, lichtbruin zonder groentinten, tot 25-30 mm lang, aan de top tot 6 mm, in het midden en aan de basis tot 5 mm breed. De tong was bruin "buff" leerbruin zonder groentinten, tot 20 mm hoog, 10 mm breed en 6 mm dik; het vlees was ook bruin. Bij de eerste collectie stonden de 4 vruchtlichamen gebundeld, maar niet vergroeid en vielen bij het uitgraven direct uit elkaar. De tweede collectie stond groepsgewijs binnen een straal van 10 cm op dezelfde vindplaats als de eerste, alleen vonden wij deze een maand later.

f

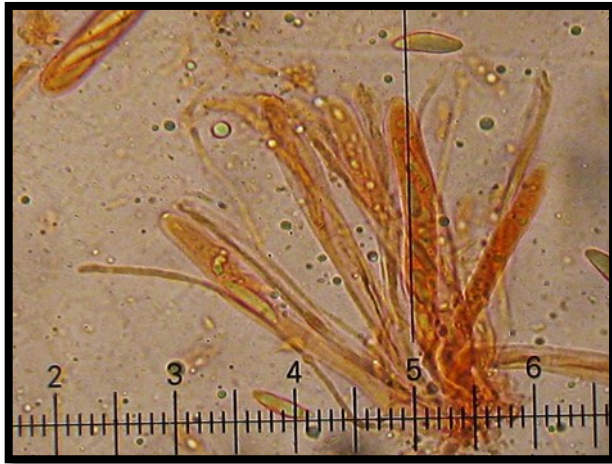
foto's Finy Salzmänn-Wolfs

Microscopie door Finy Salzmänn-Wolfs

Sporen: fusiform, hyalien, glad, $sp(1/2/20) = (13,0-) 14,5 (-16,0) \times (4,0-) 4,3 (-5,0) \mu m$, $sp(1 = 1 vindplaats/2 uit 2 collecties/20 = totaal 20 sporen gemeten)$. Asci cilindrisch clavaat, aan de basis versmald, 8-sporig, ca. 105 μm lang, ca. 8 μm breed, porus inoperculaat in Melzer blauw. Parafysen filiform (draadvormig), hyalien, soms aan de basis vertakt, ca. 2 μm breed, niet of nauwelijks verdikt aan de bovenkant. Parafysen zonder incrustaties aan de top (Pigmentkappe).

1000 x kongrood immersieolie

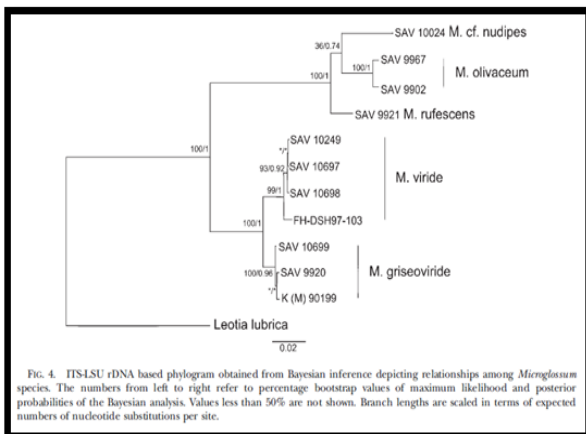
400 x kongorood immersieolie

400 x Melzer immersieolie

Discussie

Vind je een Bruine aardtong en duik je voor de determinatie het internet in (God-google), dan kom je snel terecht bij de tot nu toe twee waarnemingen van *Microglossum rufescens* voor Nederland, beschreven in Nature Today¹. Bij Dennis³ beland je via *Geoglossaceae* en de sleutel op blz. 94 bij *Microglossum*. In dit geslacht vind je bij hem 2 soorten, *M. viride* en *M. olivaceum*. Recente literatuur verwijst altijd naar Kučera. Moleculair onderzoek laat een

groep zien met *M. nudipes*, *M. olivaceum* en *M. rufescens* (zie fig. 4)⁶. Macroscopisch gekenmerkt door de kale, groene, blauwe, leerbruine "buff" vruchtlichamen met lichtbruine steel, het ontbreken van incrustaties aan de top van de parafysen en de sporenmaten. De kleur van de vruchtlichamen alleen, aanwezig- of afwezigheid van groene of blauwe tinten, is geen zeker determinatiekenmerk. De kleine sporen < 15 µm zijn kenmerkend voor *M. rufescens*. Een veldkenmerk om *M. olivaceum* en *M. rufescens* te onderscheiden is de kleur van het vlees. *M. olivaceum* heeft crème vlees, terwijl *M. rufescens* roodachtig bruin vlees

heeft⁴. Met de sleutel van Kučera kwamen wij dan ook probleemloos uit op *M. rufescens*. Wat wel opviel, was het ontbreken van *M. olivaceum* in de sleutel. Je vindt wel *M. nudipes* en *M. aff. nudipes*. *Aff.* is een afkorting voor ... lijkt sterk op (*nudipes*) maar is toch afwijkend en misschien een andere soort..., dus *M. olivaceum*?. Helaas, ik kon geen literatuur vinden om deze vraag te beantwoorden.

LITERATUUR

- 1 EVERT RUITER NMV: <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=22450>
- 2 ARNOLDS, E. & VAN DEN BERG, A. (2013): BEKNOPTE STANDAARDLIJST VAN NEDERLANDSE PADDENSTOELEN. NMV.
- 3 DENNIS R.G.W. (1978): BRITISH ASCOMYCETES. VADUZ
- 4 <http://www.MYCOBASE.fr/fiche.php?genre=Microglossum&espece=rufescens&numphoto=3&source=ITER=&NUMFICHE=3906>
- 5 KUČERA ET AL (2017): TAXONOMIC DIVERGENCE OF THE GREEN NAKED-STIPE MEMBERS OF THE GENUS MICROGLOSSUM (HELOTIALES). MYCOLOGIA 109(1): 46-54. UIT [HTTP://FORUM.PILZE-BAYERN.DE/INDEX.PHP/TOPIC,1499.MSG23565.HTML#MSG23565](http://forum.pilze-bayern.de/index.php/topic,1499.msg23565.html#msg23565), DUITSE VERTALING
- 6 KUČERA ET AL (2014): RE-EVALUATION OF THE MORPHOLOGICAL VARIABILITY OF MICROGLOSSUM VIRIDE AND M. GRISEOVIRIDE SP. NOV.

Schlüssel der grünen Arten der Gattung *Microglossum* nach Kučera et al (2017): Taxonomic divergence of the green naked-stipe members of the genus *Microglossum* (Helotiales). *Mycologia* 109(1): 46-54.

1. Stiel mit Schüppchen bedeckt, Fruchtkörper grün, gelblich-grün, graugrün; Paraphysenspitzen mit Pigmentkappe 2
- 1*. Stiel nackt, grün, rosagrün, olivgrün, blaugrün; Paraphysenspitzen ohne Pigmentkappe..... 4
2. Fruchtkörper < 1,5 cm, Asci kürzer als 80 µm (65-75 x 9-10 µm), Ascosporen 10-14 x 4-5 µm; nur aus Brasilien bekannt *Microglossum rickii*
- 2*. Fruchtkörper bis 8 cm lang, Asci länger als 80 µm 3
3. Fruchtkörper gelb-grün; Vorkommen in bodenfeuchten Habitaten, gern bei Lebermoosen; Asci 106-134 x 9,5-12 µm, Ascosporen 18-22 x 5-7 µm *Microglossum viride*
- 3*. Fruchtkörper graugrün, am Boden in Wäldern; Asci 105-139 x 8-10 µm; Ascosporen 16-20 x 4-5 µm *Microglossum griseoviride*
4. Stiel bildet ½ bis ¾ der Länge ausgewachsener Fruchtkörper; dominante Hymeniumsfarbe ist lederfahl („buff“), rosa, oliv, Stiel hellbraun (gewöhnlich mit anderen Farbtönen gemischt); Ascosporen 13-15 x 4 µm..... *Microglossum rufescens*
- 4*. Stiel bildet maximal die Hälfte der Länger ausgewachsener Fruchtkörper; ohne Rosa- oder Olivtöne 5
5. Ascosporen bis maximal 16 µm lang; Vorkommen im Offenland über Kalkgestein 6
- 5*. Ascosporen länger als 16 µm lang; Vorkommen in mesophilen Wiesen oder Wäldern 7
6. Fruchtkörper weißlich-grün, alt mit violettlichen Tönen; Asci kürzer als 80 µm *Microglossum parvisporum*
- 6*. Fruchtkörper dunkelgrün, alt dunkel grün mit dunklem Violetthauch; Asci 80-95 µm lang *Microglossum tenebrosum*
7. Asci länger als 105 µm; Vorkommen in Wäldern 8
- 7*. Asci kürzer als 105 µm: Vorkommen in mesophilen Wiesen, auf Weiden 9
8. Fruchtkörper grün; Hymenium mit bräunlichem Ton; Stiel blaugrün; Paraphysen verzweigt (auch im oberen Drittel und in der Mitte) 10
- 8*. Hymenium und auch der Stiel mit Brauntönen; Paraphysenspitze angeschwollen (bis 5 µm Durchmesser erreichend); Paraphysen nur im untersten Drittel verzweigt *Microglossum aff. nudipes*
9. Hymenium und Stiel gleichfarbig; Ascosporen 13,5-16,5 x 4-5 µm *Microglossum pratense*
- 9*. Hymenium gewöhnlich bräunlich-grün oder braun; Stiel blaugrün; Ascosporen 15-18 x 4-5 µm *Microglossum truncatum*
10. Hymenium gewöhnlich länger als der Stiel; Paraphysen nur basal bzw. bis zur Mitte verzweigt *Microglossum clavatum*
- 10*. Hymenium genauso lang wie der Stiel; Paraphysen sowohl basal als auch in der oberen Hälfte verzweigt *Microglossum nudipes*

Jaaroverzicht excursies 2017.

Henk Henczyk Maastricht

hhhh@bellair.net

Bij de nabeschouwing over het teleurstellende paddenstoelenjaar 2016 sprak ik de hoop uit dat 2017 een beter mycologisch jaar zou worden. Terugkijkend op 2017 kunnen we inderdaad constateren dat het een van de betere paddenstoelenjaren was. Maaryou can't have it all.... mei en juni waren te droog en daarom moesten er enkele excursies worden afgelast.

Het echte seizoen begon in de maand augustus door de vele regenval. Die maand werden de mycelia aangespoord vruchtlichamen te vormen en dat ging door tot ver in oktober. Hoewel de nachtvorsten lang uitbleven was november daarentegen een teleurstelling. Verheugend is te constateren dat er steeds meer aandacht komt voor de Myxomyceten. Deze organismen waren in het verleden het stiefkindje van de PSL.. Door de oprichting van de

Myxomyceten - werkgroep en het uitkomen van meer literatuur op dat gebied werden er steeds meer soorten herkend. De publieke belangstelling voor de excursies was ook in 2017 goed te noemen. Behalve de vaste kern waren er regelmatig nieuw gezichten te zien die altijd (heel belangrijk!) goed begeleid werden. Het aantal deelnemers varieerde van 6 (Meinweg) tot 18 (Strijthagen, Danikerbos, De Hamert). Het gemiddeld aantal bezoekers per excursie was 14.

Over de verwachting voor het jaar 2018 doe ik deze keer geen uitspraak, we zullen wel zien. Hieronder zien we de excursies van 2017 met o.a. de vermelding van enkele opvallende soorten.

foto *Serpula himantioides* Dakloze huiszwam Finy Salzman-Wolfs

18 februari: Vijlenerbos

17 deelnemers - 57 soorten

Hyphodontia arguta - Priemtandjeszwam

Serpula himantioides - Dakloze huiszwam

1 april: Strijthagen Kerkrade

18 deelnemers - 63 soorten

Metatrichia vesparia - Gebundeld kelkpluisje (Myx)

Hyphodiscus gemmarum - Peppelknoprijpkelkje

Sarcoscypha austriaca - Krulhaarkelkzwam

13 mei: Limbrichterbos

12 deelnemers - 34 soorten

Ganoderma cupreolaccatum - Waslakzwam

Hypoxylon fuscoides (op Els, nieuw voor Nederland)

29 juli: Weeterbos

10 deelnemers - 108 soorten

Hydnum conrescens - Gezoneerde stekelzwam

Galerina vittiformis f. tetraspora - Barnsteenmosklokje

Entoloma parasiticum - Grootsporige schelpsatijnzwam

Lactarius zonarius - Fijngegordelde melkzwam (op Eik)

5 augustus: Groene long Kerkrade

14 deelnemers - 86 soorten

Lepiota magnispora - Geelbruine wolsteelparasolzwam
Russula acrifolia - Scherpe grauwhoedrussula (1^e vondst Limburg)
Russula chloroides - Smalplaatrussula

19 augustus: Kranenbroek Echt

14 deelnemers - 109 soorten

Didymium clavus - Spijkerkristalkopje (Myx)
Panaeolus semiovatus - Geringde vlekplaat
Tapinella panuoides f. ionipus - Ongesteelde krulzoom (zeer zeldzaam)
Scytinostroma hemidichophyticum - Rondsporige stinkkorstzwam
Rutstroemia firma - Eikentakstromakelkje

2 september: Danikerbos Geleen

18 deelnemers - 88 soorten

Rhodotus palmatus - Zalmzwam
Lepiota griseovirens - Grijsgroene parasolzwam
Auricularia mesenterica - Viltig judasoor

foto Rutstroemia firma Eikentakstromakelkje en Pluteus leoninus Goudgele hertenzwam Reimund Salzmann

10 september: Munningsbos myxomyceten - excursie

10 deelnemers - 65 soorten

16 september: Maasduinen de Hamert

18 deelnemers - 94 soorten

Pulvinula convexella - Groot moskussentje
Scleroderma cepa - Uiige aardappelbovist
Marcelleina personii - Ruwsporig viooltjesschijfje (zeer zeldzaam).

23 september: Mariapeel Helenaveen

15 deelnemers - 139 soorten

Cortinarius malachus - Donkerlila gordijnzwam
Cortinarius bivelus - Gegordelde berkengordijnzwam
Peziza granularis - Olijfkleurige bekerzwam
Pluteus leoninus - Goudgele hertenzwam

7 oktober: Bunderbos

16 deelnemers - 209 soorten

Cystoderma cinnabarinum - Rode korrelhoed
Hygrocybe russocoriacea - Geurende wasplaat
Lepiota ignicolor - Vuurparasolzwam
Peziza subisabellina - Kardinaalsbekerzwam

13 – 15 oktober: Buitenlands werkweekend

Simonskall Noord – Eifel

13 deelnemers - 189 soorten

Hygrophorus pustulatus - Stippelsteelslijmkop
Mycetinis alliaceus - Grote knoflooktaailing
Cortinarius camphoratus - Kamfergordijnzwam
Hydnum rufescens - Rossige stekelzwam

21 oktober: Meinweg Vlodrop

6 deelnemers - 108 soorten

Cortinarius camphoratus - Kamfergordijnzwam
Lactifluus vellereus - Schaapje
Ramaria abietina - Groenwordende koraalzwam

foto Cortinarius malachius Donkerlila gordijnzwam Finy

foto Marius Utens in zijn tempel (Kranenbroek) Reimund

28 oktober: Stammenderbos Spaubeek

13 deelnemers - 136 soorten

Lepiota echinella - Piekhaarparasolzwam
Leucoagaricus badhamii - Bloedende champignonparasol
Leucoagaricus sericifer - Zijdechampignonparasol
Omphalina baeospora - Kleinsporig trechttertje

4 november: Brunsummerheide

12 deelnemers - 129 soorten

Amanita submembranacea - Brokkelzakamaniet (zeer zeldzaam)
Inocybe leptophylla - Purperbruine wolvezelkop (1^e vondst Zuid-Limburg)
Clavulinopsis subtilis - Bleke sikkelkoraalzwam
Orbilina luteorubella - Verkleurwasbekertje

25 november: Vijlenerbos

12 deelnemers - 86 soorten

Hemitrichia calyculata - Groot langdraadwatje (Myx)
Trichia flavicoma - Veelvlekkig draadwatje (Myx, zeer zeldzaam)
Serpula himantioides - Dakloze huiszwam

